

- İSİTMA
- HAVA KOŐULLANDIRMA
- HAVALANDIRMA
- SU ŐARTLANDIRMA
- SU ARITIMI
- ENERJİ
- OTOMATİK KONTROL
- BİNA OTOMASYON

- İŐ YÖNETİMİ VE ORGANİZASYON
- MALİYE / FİNANS
- MÜHENDİSLİK GELİŐTİRME
- PAZARLAMA / SATIŞ
- HALKLA İLİŐKİLER / REKLAM
- EĞİTİM
- AR-GE
- KİŐİSEL GELİŐİM
- ÜRETİM
- İHRACAT / İTHALAT
- MÜŐTERİ HİZMETLERİ
- SERVİS HİZMETLERİ

Alarko Carrier San. Ve Tic. A.Ő.
GOSB – Gebze Organize Sanayi Bölgesi
Őahabettin Bilgisu Cad. 41480 Gebze / KOCAELİ
www.alarko-carrier.com.tr
info@alarko-carrier.com.tr

SERBEST BÖLGE İTHALAT VE İHRACAT UYGULAMALARI

Süleyman İNAN

Serbest Bölgenin Tanımı

Genel olarak serbest bölgeler; ülkenin siyasi sınırları içinde olmakla beraber gümrük bölgesi dışında sayılan, ülkede geçerli ticari, mali ve iktisadi alanlara ilişkin hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanmadığı veya kısmen uygulandığı, sınai ve ticari faaliyetler için daha geniş teşviklerin tanındığı ve fiziki olarak ülkenin diğer kısımlarından ayrılan yerler olarak tanımlanabilir.

Serbest Bölgelerin Kurulması ve İşletilmesindeki Temel Amaçlar

- Türkiye’de ihracat için yatırım ve üretimi artırmak,
- Yabancı sermaye ve teknoloji girişini hızlandırmak,
- Ekonominin girdi ihtiyacını ucuz ve düzenli bir şekilde temin etmek,
- Dış finansman ve ticaret imkanlarından daha fazla yararlanmak.

Serbest Bölgelerin İşlevi

Serbest bölgeler;

- Ülkeye yabancı sermaye ve teknolojilerin getirilmesine imkan sağlayacak uygun zemin yaratılması,
- Sanayicinin ihtiyaç duyduğu bazı hammadde ve ara malların kolaylıkla, istenilen miktarda ve zaman kaybı olmadan temin edilebilmesi,
- Sağlanan teşvik ve avantajlarla düşük maliyetli mal üretimi ve ihracı,
- Türkiye dışından gelen malların transit olarak diğer ülkelere satımı,
- Yeni istihdam olanaklarının yaratılması,
- Türk ihraç ürünlerinin ihracatını kolaylaştırmak ve hızlandırmak bakımından bir basamak olması işlevlerini görmektedir.

Ülkemizde Bulunan Serbest Bölgeler

Halen ticari faaliyette bulunan serbest bölgeler ve faaliyete geçiş yılları:

1987 Mersin

Antalya

1990 Ege

İstanbul Atatürk Havalimanı

1992 Trabzon

1995 İstanbul Deri ve Endüstri

Doğu Anadolu

Mardin

1997 İMKB Uluslararası Menkul Kıymetler

1998 İzmir Menemen Deri

Rize

Samsun

İstanbul Trakya

Kayseri

1999 Avrupa

Gaziantep

Adana-Yumurtalık

2001 Bursa

Denizli

Kocaeli

2002 Tübitak-Marmara Araştırma Merkezi Teknoloji

SERBEST BÖLGELERDE SAĞLANAN TEŞVİK VE AVANTAJLAR

15.06.1985 tarih ve 18785 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Serbest Bölgeler Kanunu'nda, 06.02.2004 tarih ve 25365 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak aynı gün yürürlüğe giren 5084 sayılı "Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile vergisel teşvikler açısından yeni düzenlemeler yapılmıştır.

Söz konusu değişiklik çerçevesinde ;

A) Anılan Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce serbest bölgede faaliyet ruhsatı almış olan gerçek ya da tüzel kişiler;

a) Faaliyet ruhsatı süreleriyle sınırlı olmak üzere, gelir veya kurumlar vergisi istisna ve muafiyetlerinden yararlanmaya devam edeceklerdir,

b) Çalıştırdıkları işçilerin ücretleri üzerinden 2009 yılına kadar gelir vergisi ödemeyeceklerdir,

c) Bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetleri ile ilgili olarak yaptıkları işlemler nedeniyle doğan her türlü vergi, resim ve harçtan 2009 yılına kadar muaf tutulacaktır.

B) 06.02.2004 tarihinde ve bu tarihten sonra serbest bölge kullanıcısı olan gerçek ya da tüzel kişilerden sadece;

Üretim ruhsatı ile faaliyet gösterenlerin imal ettikleri ürünlerin satışından elde ettikleri kazançları, Avrupa Birliği üyeliğinin gerçekleşeceği yılın vergileme dönemi sonuna kadar gelir veya kurumlar vergisinden muaf olacaktır.

Diğer taraftan, 5084 sayılı Kanun ile 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nda yapılan düzenlemelerle ilgili olarak Maliye Bakanlığınca çıkarılan 85 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği, 4 Eylül 2004 tarih ve 25573 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak aynı tarihte yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Tebliğ ile 7.2.2004 tarihinden önce ruhsat almış kullanıcıların 31.12.2008 tarihine kadar devam edecek olan vergi istisnalarının ve üretim konusunda ruhsat almış ya da alacak serbest bölge kullanıcılarının AB üyeliğine kadar yararlanacağı gelir ve kurumlar vergisi istisnalarının nasıl uygulanacağına dair düzenlemelere açıklık getirilmiştir.

Serbest bölgelerde sağlanan avantajlar aşağıda yer almaktadır:

- Faaliyet ruhsatı; hazır işyeri kiralamak suretiyle faaliyet gösterecek kiracı-kullanıcı firmalar için 10 yıl (faaliyet konusu üretim olanlar için 15 yıl), kendi işyerini inşa etmek suretiyle faaliyet gösterecek yatırımcı - kullanıcı firmalar için ise 20 yıl (faaliyet konusu üretim olanlar için 30 yıl) süreli verilmektedir.
- Serbest bölge faaliyetlerinden elde edilen kazanç ve gelirler hiç bir izne tabi olmaksızın yurt dışına veya Türkiye'ye transfer edilebilir.
- Serbest bölgeler gümrük hattı dışında sayıldığından, serbest bölgeler ile Türkiye'nin diğer yerleri arasında yapılan ticarete dış ticaret rejimi hükümleri uygulanır. Başka bir deyişle, Türkiye'den serbest bölgeye satılan mallar ihracat rejimine, serbest bölgeden Türkiye'ye satılan mallar ise ithalat rejimine tabi olup, serbest bölge kullanıcıları Türkiye'den ihraç fiyatına (KDV'siz) mal ve hizmet satın alabilirler. Diğer taraftan, serbest bölge ile diğer ülkeler ve diğer serbest bölgeler arasında dış ticaret rejimi hükümleri uygulanmaz.
- Serbest bölgeye getirilen Türkiye veya AB menşeli ya da buralarda serbest dolaşımda bulunan malların, serbest dolaşımda bulunma statüsü değişmediğinden, Türkiye'ye veya AB üyesi ülkelere girişinde gümrük vergisi ödenmez. Ayrıca, üçüncü ülke menşeli malların serbest bölgeye girişinde ve bu malların Türkiye veya AB üyesi ülkeler dışındaki üçüncü ülkelere gönderilmesi halinde de gümrük vergisi ödenmez. Ancak, serbest bölgeden Türkiye'ye veya AB üyesi ülkelere gönderilen serbest dolaşım durumunda olmayan üçüncü ülke menşeli mallar için Ortak Gümrük Tarifesi'nde belirtilen oran üzerinden gümrük vergisi ödenir.
- Serbest bölgeler "Türkiye-AB Gümrük Birliği Gümrük Bölgesi"nin parçası sayıldığından; serbest bölgelerden Türkiye veya AB menşeli ürünler ile Türkiye'de serbest dolaşım durumunda bulunan ürünler A.TR Belgesi düzenlenerek AB' ye gönderilebilir. Üçüncü ülke menşeli ürünler ise Ortak Gümrük Tarifesi'nde belirtilen oran üzerinden serbest bölge gümrük müdürlüğüne gümrük vergisi ödenerek serbest dolaşıma geçirildikten sonra A.TR Belgesi düzenlenerek AB' ye gönderilebilir.
- Serbest bölgede sağlanan teşvik ve avantajlardan yerli ve yabancı bütün firmalar eşit olarak yararlanır.
- Mallar serbest bölgede süre sınırlaması olmaksızın kalabilir.
- Fiyat, kalite ve standartlarla ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşlarına verilen yetkiler serbest bölgelerde uygulanmaz.
- Serbest bölgedeki faaliyetlerle ilgili her türlü ödemeler dövizle yapılır.
- Serbest bölgelerden Türkiye'ye yönelik mal satışına ve serbest bölge ile diğer ülkeler arasında yapılacak takas ticaretine kısıtlama getirilmemiştir.
- Başvuru ve faaliyet süresince her türlü bürokrasi en aza indirilmiştir. Serbest bölgeler özel sektör şirketlerince işletilmektedir.

- Serbest bölgeler; AB ve Orta Doğu pazarlarının yakınında, Akdeniz, Ege ve Karadeniz'deki büyük limanlara, uluslararası havaalanlarına, karayolu ağlarına, kültür, turizm ve eğlence merkezlerine yakın yerlerde kurulmuştur.
- Serbest bölgelerin altyapısı gelişmiş ülkelerdeki benzerleri ile aynı standarttır. Açık ve kapalı alan kiralari diğer ülkelere göre düşüktür.

Serbest bölgede faaliyette bulunmanın aşağıdaki firmalar için daha avantajlı olduğu söylenebilir:

- Bürokrasiden kurtulmak isteyen firmalar,
- İthal girdi kullanarak ürettiği ürünleri dış pazarlara satan firmalar,
- Emek yoğun sektörlerde faaliyette bulunan firmalar,
- Transit ticaret, reeksport ve takas ticareti faaliyetinde bulunan firmalar,
- Dövizle işlem yapmak isteyen üreticiler, toptancılar, bankalar ve sigortacılar,
- Altyapısı hazır modern iş ortamı arayan firmalar.

SERBEST BÖLGELERDE YAPILABİLECEK FAALİYETLER

Serbest bölgelerde faaliyet konuları;

üretim, alım-satım, montaj-demontaj, bakım-onarım, bankacılık, sigortacılık, finansal kiralama, depo işletmeciliği, işyeri kiralama ve diğer konular olarak belirlenmiştir.

SERBEST BÖLGELERDE FAALİYET RUHSATI ALMAK İÇİN BAŞVURU ESASLARI

Serbest bölgelerde faaliyette bulunmak için Dış Ticaret Müsteşarlığı Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğünden Faaliyet Ruhsatı alınması gerekmektedir. Faaliyet ruhsatı almak üzere;

1- Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğü, Serbest Bölge Müdürlüğü veya serbest bölgenin işletici/kurucu-işletici şirketinden temin edilecek Faaliyet Ruhsatı Müracaat Formu ve bir fotokopisi.

2- Müracaatçı ve serbest bölgede yapacağı faaliyet hakkında tanıtıcı bilgi,

3- İmza sahibinin yetki belgesi ve imza sirküleri ile (varsa) firma temsilcisinin yetki belgesi ve imza beyannamesi,

4- Müracaatçı firmanın kuruluş ilanı ile son sermaye ve ortaklık yapısının yayımlandığı Türkiye Ticaret Sicil Gazeteleri ve Ticaret ve/veya Sanayi Odası kaydı (Yabancı firmalar için kendi ülkelerinde geçerli olan kuruluş belgesinin Türkiye'nin o ülkedeki temsilciliğince onaylı örneği),

5- Firmanın son üç yıla ilişkin bilançosu, kar ve zarar cetveli,

6- Müracaat ücretinin Merkez Bankası'na yatırıldığını gösterir banka dekontunun aslı ve bir fotokopisi,

7- (Varsa) Son üç yılda Türkiye'ye getirilen döviz tutarını gösterir belgeler,

bir dilekçe ile birlikte iadeli taahhütlü olarak doğrudan Dış Ticaret Müsteşarlığı Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğü 06510 Emek / ANKARA – TÜRKİYE adresine gönderilebileceği gibi ilgili Serbest Bölge Müdürlüğüne de teslim edilebilir.

Genel Müdürlükçe yapılan inceleme sonucu Faaliyet Ruhsatı alması uygun görülen firmalar 30 gün içerisinde; açık alan kiralayacak iseler serbest bölge işletici/kurucu işletici firması ile, hazır işyerlerinden birini kiralayacak iseler bölgede kiralama ruhsatına sahip herhangi bir kuruluş ile kira sözleşmesi yaparlar.

Arazisi özel sektöre ait bazı serbest bölgelerde ise firmaların arazi veya işyeri satın alması da mümkün bulunmaktadır. Genel Müdürlükçe yapılan inceleme sonucu Faaliyet Ruhsatı alması uygun görülen firmalar 30 gün içerisinde; arazi veya işyeri satın alacak iseler, serbest bölge işletici/kurucu işletici firması ile satış sözleşmesi yaparlar.

İlgili Serbest Bölge Müdürlüğünce onaylanmış sözleşmenin bir sureti Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğü'ne iletilir. Genel Müdürlükçe verilen süre içerisinde kira/satış kontratı yapanlar adına Faaliyet Ruhsatı düzenlenir.

Yatırımcı kullanıcılar, Faaliyet Ruhsatını aldıktan sonra, Bölge Müdürlüğüne müracaat ederek, hazırlanmış oldukları inşaat projelerini uygulamak üzere "İnşaat Ruhsatı" alırlar. İnşaat çalışmalarını bitirdikten sonra "İskan Ruhsat"larını alarak ticari faaliyetlerine başlarlar.

Faaliyet Ruhsatı alması uygun görülmeyenlere ise, Faaliyet Ruhsatı için ödedikleri müracaat ücretleri iade edilir.

Serbest bölgelerde faaliyette bulunacak bütün gerçek ve tüzel kişiliğe sahip Türkiye’de faaliyet gösteren firmaların, serbest bölgedeki faaliyetlerini oluşturacakları şubeleri aracılığı ile yapmaları zorunludur. Bu durumda merkez firmanın son üç yıla ait bilançolarının incelenmesi sırasında sermaye yapısı ve karlılık durumu gibi hususlar gözönünde bulundurulacaktır.

Serbest bölgede faaliyet gösterecek şubenin ticari faaliyete başlayabilmesi için mutlaka sermaye tahsis edilecek ve işletme gideri öngörülmelidir.

Serbest bölgelerde faaliyette bulunacak bütün gerçek ve tüzel kişiliğe sahip firmaların faaliyet alanlarının serbest bölgeler ile sınırlı olması halinde bile, ticaret sicili kayıtlarının bulunması zorunludur.

Süleyman İNAN
(1953, Balıkesir)

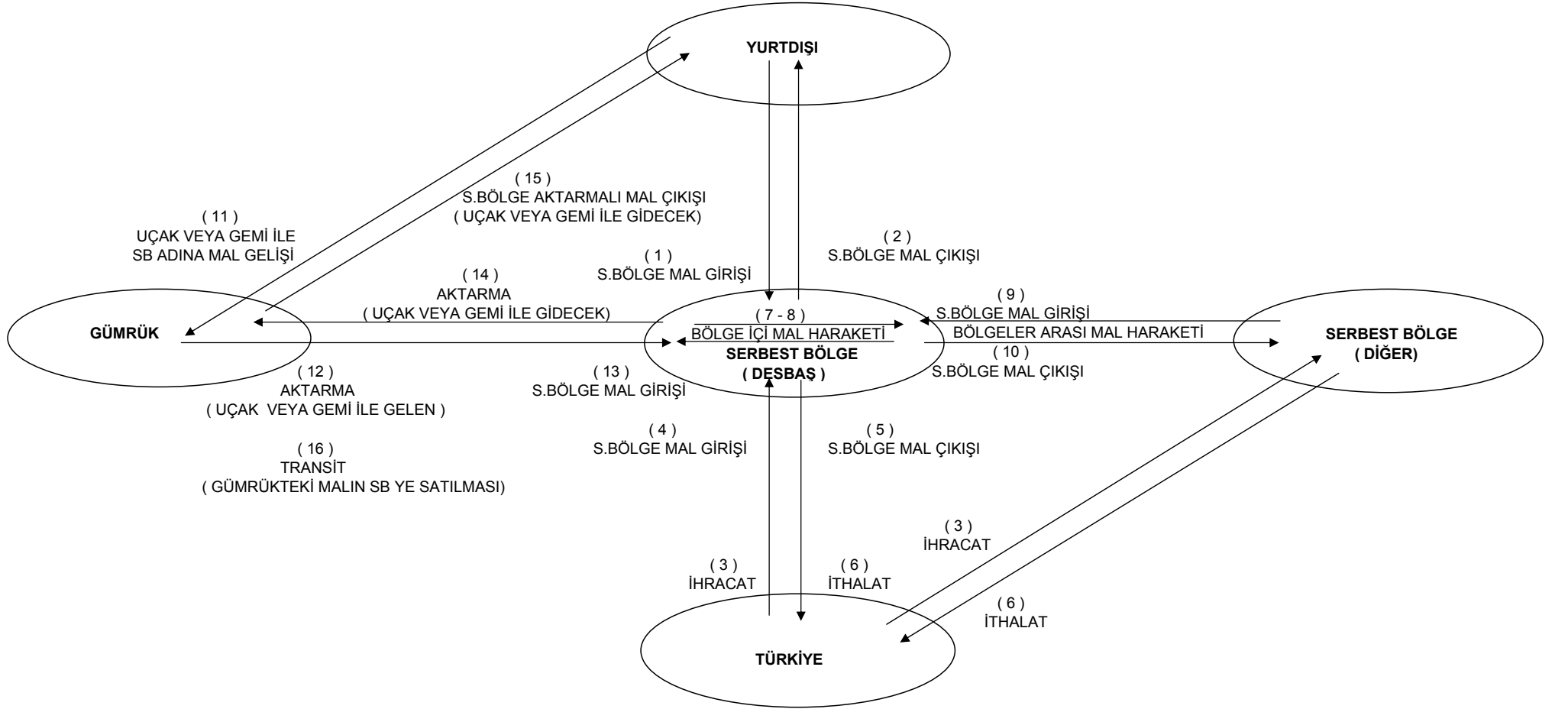
Ege Üniversitesi İktisadi ve Ticari Bilimler Fakültesi'nden mezun oldu (1975). Alarko Alpom Fabrikası'nda çalışmaya başladı (1987). İthalat Tatbikat elemanı olarak çalıştı. Daha sonra Alarko Carrier'da İthalat Tatbikat Şefi görevinde bulundu ve İthalat Tatbikat Müdür Yardımcısı oldu (2001), halen bu görevini sürdürüyor.

EKLER

SERBEST BÖLGE MAL HAREKETLERİ

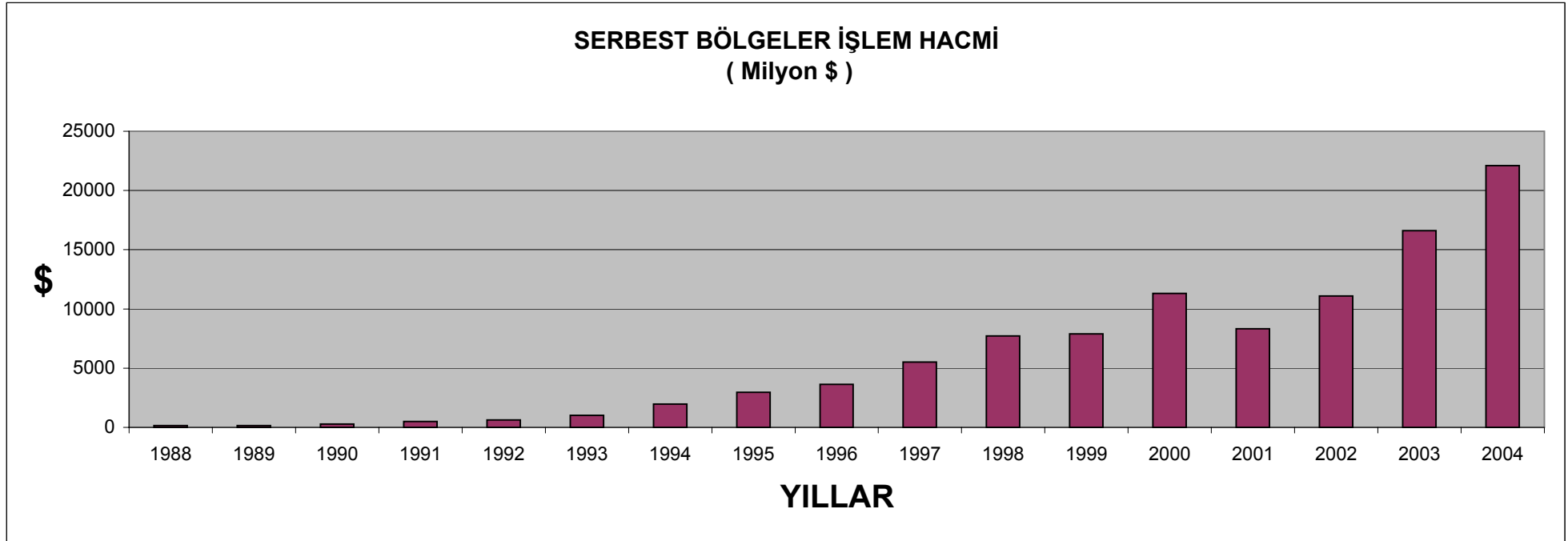
EK: 1

YILLAR İTİBARIYLA SERBEST BÖLGELER TİCARET HACMİ
(MİLYON \$)

EK: 2

YILLAR	\$ TUTARI	DEĞ %
1988	154	
1989	152	-1
1990	282	86
1991	491	74
1992	628	28
1993	1021	63
1994	1959	92
1995	2960	51
1996	3634	23
1997	5508	52
1998	7718	40
1999	7887	2
2000	11301	43
2001	8331	-26
2002	11103	33
2003	16608	50
2004	22110	33

BÖLGELER İTİBARIYLA YILLIK TİCARET HACİMLERİ (1000 ABD \$)

EK: 4

BÖLGELER/ZONES	2001	% 01/00	2002	% 02/01	2003	% 03/02	2004	% 04/03	2004 (I-II)	2005 (I-II)	% 05/04
İST-DERİ	2.324.919	-42,7	2.827.979	21,6	4.076.782	44,2	5.891.331	44,5	667.746	864.013	29,4
İST-AHL	2.193.739	-24,2	2.475.194	12,8	3.022.789	22,1	3.723.087	23,2	443.754	503.717	13,5
EGE	1.291.910	-22,3	1.828.870	41,6	2.642.599	44,5	3.241.026	22,6	431.844	481.560	11,5
İST. TRAKYA	237.939	31,1	659.152	177,0	1.145.646	73,8	1.689.566	47,5	197.022	298.093	51,3
MERSİN	1.337.790	-24,3	1.643.140	22,8	2.766.312	68,4	2.720.016	-1,7	516.310	297.035	-42,5
BURSA	82.294		448.185	444,6	1.108.768	147,4	2.223.382	100,5	234.697	278.334	18,6
AVRUPA	212.865	101,5	343.062	61,2	570.498	66,3	907.080	59,0	126.711	150.609	18,9
ANTALYA	185.019	-14,0	245.992	33,0	359.183	46,0	457.498	27,4	47.881	63.025	31,6
MENEMEN	251.479	4,7	277.385	10,3	301.562	8,7	309.161	2,5	49.559	49.117	-0,9
KAYSERİ	27.071	20,0	83.646	209,0	157.184	87,9	297.566	89,3	30.162	46.295	53,5
GAZİANTEP	54.355	52,4	109.627	101,7	207.261	89,1	156.898	-24,3	23.323	35.957	54,2
DENİZLİ			3.543		41.030	1.058,0	138.545	237,7	10.230	29.386	187,2
KOCAELİ			9.249		29.180	215,5	122.725	320,6	10.594	29.021	173,9
ADANA-YUMURTALIK	59.267	-2,6	46.845	-21,0	74.852	59,8	70.214	-6,2	14.161	12.846	-9,3
RİZE	16.447	4,0	11.347	-31,0	10.986	-3,2	38.736	252,6	4.605	4.572	-0,7
TRABZON	36.661	130,4	48.511	32,3	46.956	-3,2	15.316	-67,4	2.419	3.735	54,4
SAMSUN	12.329	-26,8	11.907	-3,4	17.244	44,8	85.621	396,5	5.848	2.456	-58,0
MARDİN	5.284	-4,3	23.626	347,1	19.597	-17,1	10.211	-47,9	3.827	1.585	-58,6
TUBİTAK-MAM TEK.			5.158		9.555	85,2	12.341	29,2	732	621	-15,3
D. ANADOLU	1.881	5,1	177	-90,6	83	-53,0	82	-1,8			
İMKB(*)											
TOPLAM-TOTAL	8.331.246	-26	11.102.596	33	16.608.066	50	22.110.402	33	2.821.425	3.151.978	11,7

SERBEST BÖLGE KULLANICILARININ FAALİYET KONULARINA GÖRE DAĞILIMI
28.02.2005

EK: 5

Faaliyet Konuları	Yerli		Yabancı		Toplam		Toplam	%
	Kiracı	Yatırımcı	Kiracı	Yatırımcı	Kiracı	Yatırımcı		
ÜRETİM	261	366	77	59	338	425	763	19
MONTAJ-DEMONTAJ/BAKIM-ONARIM	38	14	12	2	50	16	66	2
ALIM-SATIM	1.836	377	369	71	2.205	448	2.653	66
İŞYERİ KİRALAMA	2	246	0	33	2	279	281	7
DEPO İŞLETMECİLİĞİ	2	80	0	14	2	94	96	2
BANKACILIK-SİGORTACILIK	42	11	4	0	46	11	57	1
KURUCU-İŞLETİCİ/İŞLETİCİ	4	19	0	2	4	21	25	1
İMKB-ARACILIK	17	0	2	0	19	0	19	0
DİĞER	51	12	15	5	66	17	83	2
Toplam	2.253	1.125	479	186	2.732	1.311		
Genel Toplam	3.378		665		4.043		4.043	

TİCARET HACMİNİN SEKTÖRLERE GÖRE DAĞILIMI (1000 ABD \$)
2005 Ocak-Şubat

Sektörler	Yurtiçinden Bölgelere	%	Bölgelerden Yurtiçine	%	Yurtdışından Bölgelere	%	Bölgelerden Yurtdışına	%	Toplam	%
I. TARIM	18.891	4,0	18.764	1,9	31.725	3,1	27.552	4,1	96.931	3,1
<i>A-BİTKİSEL ÜRÜNLER</i>	<i>12.532</i>	<i>2,6</i>	<i>14.895</i>	<i>1,5</i>	<i>25.037</i>	<i>2,4</i>	<i>24.348</i>	<i>3,7</i>	<i>76.811</i>	<i>2,4</i>
<i>B-HAYVANSAL ÜRÜNLER</i>	<i>5.276</i>	<i>1,1</i>	<i>3.815</i>	<i>0,4</i>	<i>6.462</i>	<i>0,6</i>	<i>1.875</i>	<i>0,3</i>	<i>17.428</i>	<i>0,6</i>
<i>C-SU ÜRÜNLERİ</i>	<i>689</i>	<i>0,1</i>	<i>5</i>	<i>0,0</i>	<i>175</i>	<i>0,0</i>	<i>852</i>	<i>0,1</i>	<i>1.721</i>	<i>0,1</i>
<i>D-ORMAN ÜRÜNLERİ</i>	<i>393</i>	<i>0,1</i>	<i>48</i>	<i>0,0</i>	<i>52</i>	<i>0,0</i>	<i>477</i>	<i>0,1</i>	<i>970</i>	<i>0,0</i>
II. MADENCİLİK-TAŞOCAKÇILIĞI	1.322	0,3	351	0,0	410	0,0	3.200	0,5	5.283	0,2
III. SANAYİ	453.996	95,7	955.425	98,0	1.006.473	96,9	633.870	95,4	3.049.763	96,8
<i>A-İŞLENMİŞ TARIM ÜRÜNLERİ</i>	<i>9.727</i>	<i>2,1</i>	<i>15.237</i>	<i>1,6</i>	<i>45.585</i>	<i>4,4</i>	<i>48.352</i>	<i>7,3</i>	<i>118.901</i>	<i>3,8</i>
<i>B-İŞLENMİŞ PETROL ÜRÜNLERİ</i>	<i>754</i>	<i>0,2</i>	<i>10.710</i>	<i>1,1</i>	<i>10.900</i>	<i>1,0</i>	<i>371</i>	<i>0,1</i>	<i>22.735</i>	<i>0,7</i>
<i>C-SANAYİ ÜRÜNLERİ</i>	<i>443.514</i>	<i>93,5</i>	<i>929.478</i>	<i>95,4</i>	<i>949.987</i>	<i>91,5</i>	<i>585.147</i>	<i>88,0</i>	<i>2.908.127</i>	<i>92,3</i>
T O P L A M	474.209	100	974.539	100	1.038.608	100	664.621	100	3.151.978	100

TİCARET HACMİNİN ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMI (1000 ABD \$)
2005 Ocak-Şubat

Ülkeler	Bölgelere Giriş	%	Bölgelerden Çıkış	%	Toplam	%
I. OECD ve AB ÜLKELERİ	738.403	48,8	452.850	27,6	1.191.254	37,8
<i>A. AB (25) ÜLKELERİ</i>	588.508	38,9	408.162	24,9	996.670	31,6
<i>B. DİĞER OECD ÜLK.</i>	149.895	9,9	44.688	2,7	194.583	6,2
II. DİĞER AVRUPA ÜLKELERİ	9.774	0,6	18.179	1,1	27.953	0,9
III. TÜRK CUMHURİYETLERİ	21.896	1,4	32.020	2,0	53.916	1,7
IV. ESKİ SSCB	21.897	1,4	31.166	1,9	53.063	1,7
V. İSLAM ÜLKELERİ	55.429	3,7	63.860	3,9	119.289	3,8
VI. DİĞER ÜLKELER	191.209	12,6	66.546	4,1	257.755	8,2
VII. TÜRKİYE	474.209	31,3	974.539	59,5	1.448.749	46,0
T O P L A M	1.512.817	100	1.639.161	100	3.151.978	100

2005 YILI SERBEST BÖLGE KİRA TARİFELERİ	ADANA YUMURTALIK	ANTALYA	AVRUPA	BURSA	DENİZLİ	DOĞU ANADOLU	EGE
Açık Alan - Üretim	2,00-2,50 \$/m2/yıl	2,42-2,75 \$/m2/yıl	satış:30-20\$/m2 kira:4 \$/m2/yıl	3,5\$/m2/yıl	satış:20-50\$/m2 kira:2,50 \$/m2/yıl	0,60-1,50 \$/m2/yıl	2,25-3,67 \$/m2/yıl
Açık Alan - Ticari	1,50-3,00 \$/m2/yıl		satış:30-120\$/m2 kira:4 \$/m2/yıl	4,00\$/m2/yıl	satış:80-110\$/m2 kira:4,00 \$/m2/yıl	0,60-1,50 \$/m2/yıl	2,25-6,93 \$/m2/yıl
Kapalı Alan 0-1000 m2	3,50 \$/m2/ay (5,00 \$/m2/ay Ofis)	2,00-3,00 \$/m2/ay	satış:300-1.100\$/m2 kira:7,00-13,00 \$/m2/ay	3,00-5,00 \$/m2/ay	2,75-8,00 \$/m2/ay	1,00 \$/m2/ay	4,51-14,33 \$/m2/yıl
Kapalı Alan 1000-5000 m2	3,00 \$/m2/ay	1,00 \$/m2/ay	3,00-4,00 \$/m2/ay	3,00 \$/m2/ay	1,75 \$/m2/ay		50 \$/m2/yıl (Özel Fabrika Binası)
Kapalı Alan 5000+ m2	2,50 \$/m2/ay	0,50 \$/m2/ay	3,00 \$/m2/ay		1,75 \$/m2/ay		
Açık Stok Sahası	4,00-6,00 \$/m2/ay	0,5-1,75 \$/m2/ay	3,00 \$/m2/ay	2,50-3,00 \$/m2/ay	2,00-2,50\$/m2/ay	1,00 \$/m2/ay	1,88-3,86\$/m2/ay
Depo Kirası	4,50-6,00 \$/m2/ay	0,50-3,00 \$/m2/ay	mal bedeli üzerinden	3,00-8,00 \$/m2/ay	3,00-8,00\$/m2/ay	1,00 \$/m2/ay	16.550-45.350 modül/yıl (m2'ye göre değişik)

güncelleme:17.01.2005

2005 YILI SERBEST BÖLGE KİRA TARİFELERİ	GAZİANTEP	İSTANBUL AHL	İSTANBUL DERİ	İSTANBUL TRAKYA	KAYSERİ	KOCAELİ	MARDİN
Açık Alan - Üretim	satış:150 \$/m2 kira:1,75-4,50 \$/m2/yıl		5 \$/m2/yıl	satış:400 \$/m2 kira:8,00 \$/m2/yıl	1,00 \$/m2/yıl	2,00-4,00 \$/m2/yıl	2,00 \$/m2/yıl
Açık Alan - Ticari	satış: 150\$/m2 kira:1,75-4,50 \$/m2/yıl		5 \$/m2/yıl	satış 400 \$/m2 kira 8,00 \$/m2/yıl	1,20 \$/m2/yıl	2,00-4,00 \$/m2/yıl	2,00 \$/m2/yıl
Kapalı Alan 0-1000 m2	satış: 550 \$/m2 kira:2,00-4,50 \$/m2/ay	13,31\$/m2/ay	7,00-10,00 \$/m2/ay	Ofis:13,00 \$/m2/ay	2,00-4,00 \$/m2/ay	7,00 \$/m2/ay Ofis: 9,00 \$/m2/ay	2,00-2,50 \$/m2/ay
Kapalı Alan 1000-5000 m2	3,00-4,50 \$/m2/ay		6,00-7,00 \$/m2/ay		2,00-4,00 \$/m2/ay		2,00 \$/m2/ay
Kapalı Alan 5000+ m2	2,50-3,50 \$/m2/ay	Ofis: 20\$/m2/ay (plaza)	5,00 \$/m2/ay				2,00 \$/m2/ay
Açık Stok Sahası	1,00-2,00\$/m2/ay		4,00 \$/m2/ay	6,00 \$/m2/ay	1,00-2,00 \$/m2/ay	2,00-4,00 \$/m2/ay	1.00 \$/m2/ay
Depo Kirası	0,20-4,00\$/m2/ay	13,31\$/m2/ay	mal bedeli üzerinden	Mal Bedeli Üzerinden	0,20-4,00 \$/m2/ay	4,00-9,00 \$/m2/ay	1,00-2,50 \$/m2/ay

güncelleme:17.01.2005

2005 YILI SERBEST BÖLGE KİRA TARİFELERİ	MENEMEN	MERSİN	RİZE	SAMSUN	TRABZON	TÜBİTAK
Açık Alan - Üretim	3,20 \$/m2/yıl	2,66 \$/m2/yıl	3,00 \$/m2/yıl	3,00 \$/m2/yıl		5,00 \$/m2/yıl
Açık Alan - Ticari	6,00 \$/m2/yıl	2,66 \$/m2/yıl	4,00 \$/m2/yıl	4,00 \$/m2/yıl		5,00 \$/m2/yıl
Kapalı Alan 0-1000 m2	3,60-4,50 \$/m2/ay		Ofis:8,00 \$/m2/ay Depo:1,5-2,5 \$/m2/ay	5,00\$/m2/ay (işyeri)	14,52 \$/m2/ay Ofis	13,00 \$/m2/ay
Kapalı Alan 1000-5000 m2	3,15 \$/m2/ay		1,50-2,50 \$/m2/ay	5,00 \$/m2/ay Ofis		
Kapalı Alan 5000+ m2	3,15 \$/m2/ay		1,50-2,50 \$/m2/ay			
Açık Stok Sahası	1,80-3,00 \$/m2/ay	1 \$/m2/ay	4,00 \$/m2/ay	4,00 \$/m2/ay	6,05 \$/m2/ay	
Depo Kirası			3,5-5,00\$/m2/ay	5,00 \$/m2/ay	6,05 \$/m2/ay	

güncelleme:17.01.2005